

Τὴν 15 Ἰουνίου 1914 δολοφονεῖται ὁ διάδοχος τῆς Αὐστροίας εἰς Σεράγεβον. Τὸ prelude τοῦ παγκοσμίου πολέμου.

Τὴν 24 Ἰουλίου 1923 ἐπογορεύεται ἐν Λωζάνῃ ἡ εἰρήνη Τούρκων-Συμμάχων. Ὁ ἐπίλογος τοῦ παγκοσμίου πολέμου.

Ἐπὶ 9 ἔτη ἡ Εὐρώπη αἱματοκυλίζεται. Ὁ πολιτισμὸς λιποθυμεῖ.

Ἡ Ἑλλάς εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἐταλαιπωρήθη, ἐμεγάλωσε, ἐμίκρυνε. Ἐθριάμβευσε καὶ ἠττήθη. Στέφανοι δόξης, στέφανοι μαρτυρίων.

Ἡ ἱστορία 9 ἐτῶν τερματίζεται. Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ πόσα ἑκατομμύρια νεκρῶν, τραυματιῶν, ἀναπήρων.

Πόσα δισεκατομμύρια δαπανῶν.

Πόσα καταστροφὰι πόλεων.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Ἡ χρεωκοπία, ἠθικὴ καὶ ὕλική, τῆς Εὐρώπης.

Καὶ ἔπεται συνέχεια: Ἡ κατάληψις τοῦ Ροῦρ. Καὶ ἐν σίγῃ. Ἡ ἐγκατάλειψις τῶν Ἀρμενίων.

*
**

Αὐτὸ περισωθέντα ἀριστουργήματα τῆς ἀρχαίας τέχνης, ὁ Ἐρμῆς τῆς Ὀλυμπίας καὶ ὁ Ἡνίοχος τῶν Ἀελφῶν δὲν ἐστέκοντο καλὰ εἰς τοὺς πόδας των. Καὶ κατήλθον τῶν βάνθρων των, ζητοῦντα ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς των. Ζωὴ δὲ ἐνὸς ἀγάλματος ὄν κ' αὐτὰ, εἶνε πολυτιμότερα τῆς ζωῆς χιλιάδων ἀνθρώπων. Ἐνας σεισμὸς, ἓνας κατακλυσμὸς μπορεῖ νὰ θανατώσῃ τοὺς κατοίκους ἐνὸς μέρους. Ἀλλὰ ἐν ἀγάλματι ἂν θρυμματισθῇ; Ἐντεχνῶς συνεκινήθησαν ο ἄρμόδιοι καὶ ἐξησφάλισαν τὰ δύο κειμήλια.

Τί ἐντέχνημα θὰ ἦτο ἂν συχνότερα συνεκινούντο οἱ κίριοι ἀρχαιολόγοι!

*
**

Εἰς τὴν Ρώμην συνήλθε τὸ εἰκοστὸν διεθνὲς συνέδριον τῆς γυναικείας ψήφου. Φαντασθῆτε προόδον! Εἴκοσι φορὰς, εἴκοσι εἴτη μὲ ἄλλους λόγους, συνήλθε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ συζητῇ! Ἀποτέλεσμα μηδέν. Τὸ συνέδριον εἶνε ὀνόματι φεμινιστικόν, πράγματι δὲ συνέδριον φλυαρίας.

Μὰ δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Τί τὴν θέλουν τὴν ψήφον αἱ γυναῖκες. Ἐχουν νὰ σκεφθοῦν διὰ τόσα ἄλλα πράγματα, ἔχουν νὰ συζητήσουν διὰ τόσα ἄλλα ζητήματα. Ἡ Βουλὴ δὲν εἶνε κρεβατοκάμαρα διὰ νὰ νταντεύουν τὰ παιδιὰ των, οὔτε κουζίνα. Ἄμα ἀνοίξῃ ἡ πόρτα τῆς Βουλῆς, θὰ κλείσουν πολλὰ σπύτια.

*
**

Πενήντα ἔτη παρήλθον ἀφ' ὅτου ἀπέθανεν ὁ Δημήτριος Παπαρηγόπουλος, ὁ κορυφαῖος τῶν ρομαντικῶν ποιητῶν μας.

Αἱ ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις τοῦ Ἔθνους δὲν ἐπέτρεψαν νὰ γίνῃ ὁ παρηγουρισμὸς τοῦ γεγονότος. Τὸ φθινόπωρον, τὸ ὁποῖον τοσάκις ἐνέπνευσε τὴν Μοῦσαν του, θὰ εἶνε ἡ καταλληλότερα ἐποχὴ νὰ ἐμνηθῇ τῶν Στόνων ὁ ὑπέροχος ψάλτης. Ὁ «Παρασῶς» ἄς ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν.

*
**

Ἐνας ἔφηβος—μία παντρεμένη.

Ἐνα Ἑλληνόπουλο—μία Βέλγα.

Μία καλλιτεχνικὴ ψυχὴ — μία ὑστερικὴ γυναῖκα ἐπλεξαν ἐδύλλιον. Καὶ τὸ ἐδύλλιον ἔγινε δροῦμα. Καὶ τὸ δροῦμα ἐκάλυψε πέπλος μυστηρίου: τυχαῖον ἦτο δυστύχημα; ἀναίρεσις; Ὁ πατὴρ τοῦ θύματος ἄς τελέσῃ τὸ ὠραιότερον καὶ διαρκέστερον μνημόσυνον τοῦ ἀδικοσκοτούμενου παιδιοῦ του — συνθέτων!

*
**

Διὰ τοῦ νέου Ρομανικοῦ Συντάγματος καταργεῖται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, ἐκτὸς τῆς ἐν ὄρῳ πολέμου ἐσχάτης προδοσίας.

Ἡ Ἑλλάς εἰς ὅλας τὰς μεταρρυθμίσεις καὶ προόδους μένει οὐραγός. Τὸ Γρηγ. Ἡμερολόγιον παρεδέχθη τελευταία. Τῆς δίδεται τὸ παθῶδες νὰ καταργήσῃ καὶ αὐτὴ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ἀρκετὰ ὁ ἀπαίσιος γέρον, ὁ Θάνατος θεορίζει. Ἄς μὴ προσθέτῃ θύματα ὁ ἄψυχος Νόμος.

*
**

Πάλιν περὶ Ἑθνικοῦ θεάτρου γίνεται λόγος. Ἀπὸ μικρὸ παιδί ἀκούω τὸ ἴδιον τροπάρι. Σχέδια ἐπὶ σχεδίων. Ἄρθρα ἐπὶ ἄρθρων. Καὶ ἔτσι τὸ ζήτημα διαιωνίζεται. Αἱ ἀπόπειραι ἤρχισαν ἀπὸ τὸ 1850 πρωτοστατοῦντος τοῦ Γρ. Καμπούρογλου. Ἐπειτα ἦλθε ἡ σειρά τοῦ Ἀγωνιάδου, τοῦ Μιστριώτου, τοῦ Χρηστομάνου, τοῦ Οἰκονόμου. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ Βασιλικοῦ θεάτρου, ἡ μετονομασία του εἰς Ἑθνικὸν εἶνε εἴκολλη. Ἀλλὰ χρειάζεται γενναία Κρατικὴ ἐπιχορήγησις διὰ νὰ συντηρηθῇ καὶ αὐτὸ καὶ τὸ ἀπαραίτητον συμπλήρωμά του, μία Δραματικὴ σχολή, ἥτις βαδμυθδὸν νὰ τὸ τροφοδοτήσῃ. Ὁ καρχαρίας ἕμως τοῦ προῦπολογισμοῦ δὲν ἀφίνει νὰ τοῦ ξεφύγῃ οὔτε ἐν ἑκατομ-

μίσιον διὰ θέατρον Ἐθνικόν, μολοντί δὲν ἀσκεῖ αὐτὸ μόνον, χρειάζεται καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ κατάλληλος γὰρ τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐπιχειρήσεως. Διότι παρ' ὄλον τὸν πομπώδη τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρον, δὲν παύει γὰρ εἶνε θέατρον, ἅρα ἐπιχειρήσεις ἀταίτουσα τὸν ἄνθρωπὸν

τῆς τὸν πετειραμένον, ἀλλὰ καὶ κάποιος ἀνωτέρας διανοήσεως. Ἀλλὰ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν δίδει τίποτε, ἀπ' ἐναντίας πέρυει καὶ αὐτὰ ποῦ ἀνήκουν δικαιοματικῶς εἰς τὰς Καλὰς Τέχνας δυνάμει νόμου. Θαυμάσια!

ΔΙΚ.

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΚΥΚΝΟΥ

II

Αἱ περιοικίδες πόλεις, ὧν οἱ κάτοικοι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν κηδείαν τοῦ Κύκνου ἦσαν, κατὰ τὸν Ἡσίοδον, ἡ Ἄνθη, ἐπικῶς καὶ Ἄνθεια, κατὰ τὸ Πηνελόπη καὶ Πηνελόπεια, ἡ πόλις τῶν Μυρμιδόνων, ἡ κλειτὴ Ἴωλκός, ἡ Ἄρνη καὶ ἡ Ἐλίκη.

Καὶ πρότερον ἢ Ἄνθη ἢ Ἄνθεια ὀνομαζομένη, κατὰ τὰ εἰς Ἡσίοδον σχόλια τοῦ Γερμανοῦ Κ. Σέλτλ, καὶ ποιήσεσσι ἀπὸ τῆς ἐτυμολογίας, ἦτο ὁμώνυμος τῇ ἐν Μεσσηνίᾳ Ἄνθειᾳ, ὀνομαζομένη ἐπίσης βαθυλείμῳ παρ' Ὀμήρῳ (Ἰλιάδ. I, 151, 293). Ποῦ δ' ἔκειτο αὕτη; οὐδ' ἐξ εἰκασίας τις εἶπεν, ὡς λέγει ὁ Σέλτλ. Ἀλλὰ πέριξ τοῦ Βόλου καὶ κατὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Παγασιτικοῦ κόλπου ἔχομεν προϊστορικοὺς συνοικισμοὺς ἐν Διμηνίῳ, Σέσκλῳ, Λεωνίοις (λόφος Νεβεστίκι), ἀκροπόλει τῶν Παγασῶν-Διμητριάδος, Ἀμφαναῖς (Σοροῦ) καὶ ἐντεῦθεν τοῦ ὄρμου Καδήραγα παρὰ τὴν ἀκτὴν ἐπὶ κωνοειδοῦς βραχώδους λόφου θαθῆως εἰσχωροῦντος εἰς τὴν θάλασσαν, ἐφ' οὗ λείψανα τειχῶν ἐκ μικρῶν ἀργῶν λίθων καὶ περιβόλου τῆς πόλεως παρὰ τὴν ἀμαξιτὸν ἐκ Βόλου εἰς Ἄλμυρὸν κεῖνται.

Ἐπίσης παρὰ τὸ Περσουφλί ἐπὶ λόφου ἐπὶ τῶν προπύλων τοῦ ὁποίου ἀναδρῦει σπουδαία πηγὴ ὕδατος καὶ ἐπὶ λόφου μεταξὺ Σέσκλου καὶ Πιλάφ-Τεπέ ἐπιστεφομένου «ὕπὸ μεγάλης ἀκροπόλεως ἐκ μικρῶν λίθων καὶ μικρᾶς κάτω πόλεως, ἦτοι δευτέρου περιβόλου, ἀναλόγου τῶν τῶν Ἀμφανῶν, μόλις ἤδη διακρινομένων» (Ἀρβανιτόπουλος, Πρακτικὰ Ἀρχαιολ. Ἐταιρ. 1915, σ. 156-157).

Τὰ σημεῖα λοιπὸν ταῦτα, ὡς καὶ τὰ παρὰ τὸ χωρίον Σερρατζὶ ΒΔ τοῦ Περσουφλί εἰς ἀπόστασιν ὥρας καὶ τι πλεον, εἰς τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ ὑπάρχωσι προϊστορικαὶ πόλεις πλησίον τῆς Ἴωλκοῦ, εἶναι τὰ ἄνω μνημονευθέντα. Ποῖαι δὲ πόλεις ἐν αὐτοῖς δύνανται νὰ ζητηθῶσι; Καὶ οἱ μὲν συνοικισμοὶ Διμηνίου καὶ Σέσκλου ἀπεδείχθησαν ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν

τοῦ κ. Τσουντα ὅτι εἶναι τοῦ νεολιθικοῦ καὶ χαλκοῦ αἰῶνος (1) Μὴ εὐρεθέντος δὲ οὐδενὸς ἴχνους μυκηναϊκοῦ συνοικισμοῦ ἐν αὐτοῖς ἀποκλείεται πᾶσα ἰδέα περὶ πόλεως, οἶαν ζητούμεν κατὰ τοὺς μυκηναϊκοὺς χρόνους. Ἐν Λεωνίοις κῦθις ἐπὶ τοῦ λόφου «Νεβεστίκι» ὑπάρχει ἀκροπόλις ἐκ πολυγωνικῶν τειχῶν, ἦν ἄλλοι μὲν ἀπέδιδον τῇ Νηλείᾳ, ἐσχάτως δ' ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος ἀποδίδει τῇ Ὀρμινίῳ (2). Καθ' ἡμᾶς τὸ Ὀρμίνιον τοῦ Στράβωνος δὲν συνταυτίζεται πρὸς τὸ Ὀρμένιον τοῦ Ὀμήρου ἀναφερόμενον μετὰ τοῦ Τιτανίου καὶ Ἀστερίου. (3). Τὰ Πολυγωνικά δὲ τείχη μνηνοῦσιν ἀκροπόλιν καὶ πόλιν προϊστορικὴν ἂν δὲ κατοικεῖτο καὶ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, τοῦτο ἐξεταστέον δι' ἀνασκαφῆς. Συνεπῶς τὰ ἐρεψία ταῦτα δύνανται ν' ἀνήκωσιν εἰς μυκηναϊκὴν τινα πολίχνην, ἐκ τῶν περιοικίδων τῆς Ἴωλκοῦ, ἀδιάφορον δὲ ἂν ἐκαλεῖτο Νηλεῖα, ἢ Ὀρμίνιον ἢ τις τῶν παρ' Ἡσίοδῳ ἀναφερομένων.

Ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει τῶν Παγασῶν καὶ ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῶν αὐτὸς ὁ Ἀρβανιτόπουλος ἐθεδαίωσε καὶ ἀνεῦρεν ἴχνη προϊστορικῶν συνοικισμῶν. (3) Τὰ δὲ ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Σοροῦ ἐρεψία ἀκροπόλεως καὶ πόλεως, κωνοειδοῦς ἐπιστεφομένου κατὰ τὴν κορυφὴν ὑπὸ μονήρους δράχου, ἅπαντες οἱ νεώτεροι ἀπὸ τοῦ Leake

(1) Χ. Τσουντας, Αἱ προϊστορ. ἀκροπ. Διμηνίου καὶ Σέσκλου, 1908, σ. 29-30.

(2) Ὁ Στράβων. Θ' 438, 18. συγγέει τὸ Ὀρμένιον μετὰ τοῦ Ὀρμινίου ὑπὸ τὸ Πήλιον, διότι κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Ὀμήρου τὸ Ὀρμένιον ἦτο ὑπ' Εὐρυπύλῳ μετὰ τοῦ Ἀστερίου καὶ Τιτανίου εἶχε δὲ καὶ Ὑπέρειαν κρήνην διάφορον τῆς τῶν Φερῶν. Ἀλλαχοῦ θὰ ἐκθέσωμεν τὸ πρῶγμα ἐκτενέστερον. Ἐγράψαμεν δὲ περὶ τούτου καὶ ἐν τῇ ἐφημ. Θεσσαλία Βόλου 7 Φεβρ. 1912 ἀρ. φύλ. 3732.— Πρβλ. Ἀρβανιτοπούλου Πρακτικὰ Ἀρχ. Ἐταιρ. 1915, σ. 134-135 ἔνθα συγγέει τὰς δύο ὁμωνύμους ταύτας πόλεις (2) Πρακτικὰ Ἀρχ. Ἐτ. 1915 σ. 134.

(3) Ἀρβανιτόπουλος Πρακ. Ἀρχ. Ἐτ. τὸ 1900 σ. 212-213.